BARDDAS – Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

ADRODDIAD BLYNYDDOL
YR YSGRIFENNYDD AR RAN Y PWYLLGOR GWAITH
am y flwyddyn Ebrill 2022 – Mawrth 2023

Pwyllgor Gwaith Barddas:.

Swyddogion y Pwyllgor Gwaith:

Cadeirydd:	Aneirin Karadog	2017 –
Is Gadeirydd:	Llion Elis Jones	2017 –
Trysorydd:	Carwyn Llŷr James	2021 –
Ysgrifennydd:	Rhys Dafis	2017 –

Aelodau'r Pwyllgor Gwaith

Dafydd John Pritchard	2020
Tudur Dylan Jones	2020
Gruffudd Antur	2021
Mari George	2020
Mererid Hopwood	2020
Osian Rhys Jones	2020
Rhian Jones	2020 *
Jo Heyde	2022 **
Elinor Wyn Reynolds	2022 **

* Ymddiswyddodd Rhian Jones yn y Cyfarfod Blynyddol 28/09/2022

** Cyfetholwyd yn aelodau o'r Pwyllgor Gwaith yn dilyn y Cyfarfod Blynyddol ar 28/09/2022.

Swyddogion Cyflogedig Barddas:

Golygydd cylchgrawn Barddas:	Twm Morys	2011 –
Golygydd cyfrolau Barddas:	Alaw Mai Edwards	2018 – Awst 2022
	Beth Celyn	Chwefror 2023 –
Cydlynydd:	Alaw Griffiths	2020 –

Cyfranwyr eraill at waith Barddas:

Cynrychiolydd y Cyngor Llyfrau:	Arwel Jones.
Cyfrifydd:	Cwmni Hill a Roberts, Rhuthun
Bancwyr:	Banc Barclays, Cangen Porthmadog Banc Y NatWest, Caernarfon
Dylunwyr ac Argraffwyr:	Elgan Griffiths (GraffEG), Tanwen Haf, Olwen Fowler, Sion Ilar, Rebecca Davies, Y Lolfa, Gwasg Gomer.

Ar Banel Llên Canolog yr Eisteddfod Genedlaethol:	Yr Ysgrifennydd.
Ar Banel Dewis Bardd Plant Cenedlaethol Cymru:	Y Cadeirydd.

Cyfarfodydd Pwyllgorau Barddas yn y cyfnod dan sylw

Cyfarfodydd Pwyllgor Gwaith Barddas:
02 Gorffennaf, 2022 28 Medi, 2022 04 Chwefror, 2023

[Mae'r Cyfansoddiad yn galw ar y Pwyllgor Gwaith i gyfarfod o leiaf 3 gwaith y flwyddyn.]

Cyfarfodydd Is-Bwyllgor Cyhoeddiadau Barddas:
02 Gorffennaf, 2022 22 Medi, 2022 04 Chwefror 2023
08 Mawrth 2022

Aelodaeth Barddas

Cwblhawyd y gwaith o ddiweddaru'r cofrestr aelodaeth yn ystod 2022/23. Drwy'r gwaith cysylltu, yn enwedig wrth gasglu ôl-ddyledion y cyfnod Cofid di-Eisteddfod, mi amlygwyd nifer yr aelodau oedd unai wedi marw ers 2020 neu oedd am ddileu eu haelodaeth. Roedd yn siomedig bod cynifer hefyd heb ymateb o gwbl i'r llythyr neu e-bost a anfonwyd i holi am eu tanysgrifiad dyledus. Cawsant eu dileu o'r Gofrestr, felly. Canlyniad y gwaith diweddaru hwn ydy bod aelodaeth Barddas wedi lleihau i 531 ar ddiwedd 2022/23.

Rydym yn annog pob aelod i drefnu talu eu tanysgrifiad drwy archeb banc sefydlog, fel nad oes angen i'r aelodau boeni am ddyddiad tanysgrifio blynyddol nag angen i ni atgoffa aelodau a cheisio ôl-daliadau hwyr. Roedd 398 o'r 531 aelod yn talu drwy archeb banc ar 31/03/2023. Anogwn y gweddill i ddilyn eu hesiampl.

Nifer yr Aelodau: Mawrth 2023

Mae aelodaeth y Gymdeithas wedi parhau'n bur sefydlog er gwaetha'r pandemig a diffyg cyfleoedd ymaelodi, yn enwedig yr Eisteddfod.

Mawrth 2023 = 531

03/2022 = 639. 03/2021 + 652. 03/2020 = 626.

03/2019 = 629. 03/2018 = 643. 09/2017 = 661.

09/2016 = 639.

Cyhoeddiadau gan Barddas Ebrill 2022 – Mawrth 2023

Y Cylchgrawn 'Barddas' (yng ngofal Golygyddol y Prifardd Twm Morys)

Rhifyn 353 (Gwanwyn)	Ebrill 2022
Rhifyn 354 (Haf)	Gorffennaf 2022
Rhifyn 355 (Hydref)	Hydref 2022
Barddas Bach y Dolig	Rhifyn electronig

<u>Cyfrolau gwasg 'Cyhoeddiadau Barddas' (yng ngofal Alaw Mai Edwards/Beth Celyn)</u>

Tonfedd Heddiw: Y Lôn Hir Iawn, Osian Wyn Owen, Gorffennaf 2022

Seiri'r Canrifoedd: Cerddi T. Gwynn Jones, gol. Llyr Gwyn Lewis, Awst 2022

Anwyddoldeb, Elinor Wyn Reynolds, Hydref 2022

Llyfr Bach y Ty Bach, gol. Bethan Gwanas, Tachwedd 2022

Cynghanedd i Blant, gol. Mererid Hopwood, Tachwedd 2022

Nadolig, gol. Tudur Dylan Jones, Mererid Hopwood, Tachwedd 2022

Cariad, gol. Mari Lovgreen, Ionawr 2023

Cyfnos, Alan Llwyd, Chwefror 2023

Y Traeth o dan y Stryd, Hywel Griffiths, Mawrth 2023

Hoffem ddiolch yn fawr i'r Cyngor Llyfrau am barhad eu cefnogaeth i'n gweithgaredd cyhoeddi, ac am y cydweithio hwylus bob amser, a'r parodrwydd i ystyried ac ysgogi syniadau newydd**.**

Gweithgareddau hyrwyddol Barddas 2022/2023

Barddas oedd yn gyfrifol fel arfer am drefnu a chynnal ymryson y beirdd (**Ymryson Barddas**) yn yr Eisteddfod Genedlaethol yn Nhregaron. Roedd yn braf cael bod yn ôl yn y Babell Lên ar faes yr Ŵyl, yn hytrach na dibynnu ar y cyfrwng Zoom i geisio pontio'r hwyl. A chafwyd 'dyrchafiad' wrth i'r rownd derfynol gael ei chynnal yn y Pafiliwn, a'r lle yn llawn!

Cafwyd 4 ymryson hwyliog, gyda Tudur Dylan yn meuryna am y tro olaf, a hynny'n ddeheuig fel arfer. Wrth ei ochr oedd tri meuryn cynorthwyol, a fedyddiwyd â'r enw anrhydeddus, "Yr Islwyn", sef Gruffudd Antur, Aneirin Karadog, a Karen Owen. Idris Reynolds oedd beirniad 'englyn y dydd', ac Elsie, ei wraig yn feirniad 'limrig y dydd' – 'dybl-act' am y tro cyntaf erioed! Diolchwn i swyddogion yr Eisteddfod am hwyluso'r digwyddiad. Dyma'r buddugwyr:

Tlws Rolant o Fôn (Tîm buddugol yr Ymryson)	Caerfyrddin
Tlws T Arfon Williams (englyn gorau'r Ymrysona)	Tîm Ceredigion
Tlws John Glyn ('englyn y dydd' gorau)	Meirion Jones

Buddugwyr Englyn y Dydd:

Mawrth	Meirion Macintyre Huws
Mercher	Meirion Jones
Iau	Nia Powell a Gwyn Lloyd
Gwener	Huw Meirion Edwards

Buddugwyr Limrig y Dydd:

Mawrth	Geraint Roberts
Mercher	Geraint Roberts

Iau	Tudur Dylan Jones
Gwener	Dilwyn Owen

Cynhaliwyd cystadlaethau **Tlysau Barddas** hefyd a'r enillwyr oedd:

Tlws Pat Neill – ysgolion cynradd	Jano Rael Dafydd (Ysgol Bro Teifi)
Tlws Ysgolion Uwchradd	Marged Evans (Ysgol Bro Morgannwg)
Tlws D Gwyn Evans – oedran 16 – 25	Morgan Siôn Owen, (Bangor)
Tlws y Gerdd Rydd – cerdd rydd orau Barddas:	David Leslie Davies (Aberdâr)
Tlws W D Williams – englyn unigol gorau Barddas:	Alan Llwyd (Treforys)
Tlws Roy Stephens – cerdd gaeth orau Barddas:	Alan Llwyd (Treforys)

Ar benwythnos 14 – 16 Hydref, 2022 cynhaliwyd **Gŵyl Gerallt** yn Theatr y Werin, Aberystwyth. Roedd yn braf cael cynnull i fwynhau penwythnos o weithgareddau i ddathlu a hyrwyddo barddoniaeth Gymraeg. Dyma grynodeb o'r rhaglen lawn, a drefnwyd gan Alaw Griffiths, Cydlynydd y Gymdeithas:

<u>Nos Wener:</u>
Ymryson y Beirdd: Staff y Brifysgol v Cyn-fyfyrwyr y Brifysgol
Meuryn: Tudur Dylan Jones

Cafwyd darlleniadau o gerddi gan ddisgyblion ysgolion uwchradd Ceredigion rhwng y tasgau.

<u>Dydd Sadwrn</u>:

Lleisiau'r Gorffennol: cyflwyno *Oriel y Bardd* a chyfres *Seiri'r Canrifoedd* gyda D.Geraint Lewis, Llyr Gwyn Lewis ac Alaw Mai Edwards

Barddoni gyda Casi Wyn: gweithdy barddoni i blant bl.3-6 gyda Bardd Plant Cymru

Cyflwyniad i'r Gynghanedd: gyda Mererid Hopwood

Lleisiau'r Dyfodol: gyda Bardd Plant Cymru, Casi Wyn, Aneirin Karadog, a disgyblion Ysgol Henry Richard

Llais a Llun: Trafodaeth am y berthynas rhwng y gair a'r llun gyda Iestyn Hughes, Twm Morys ac Aneirin Karadog

Prifeirdd Ceredigion: Sgwrs gydag enillwyr prif gystadleuaeth Eisteddfod Ceredigion 2022.

Anwyddoldeb: Sgwrs gydag Elinor Wyn Reynolds am ei chyfrol newydd o farddoniaeth

Mae Barddas yn ddiolchgar i *Llenyddiaeth Cymru*, *Cyngor Llyfrau Cymru*, a hefyd *Y Wladfa Newydd* am hwyluso a chefnogi'r Ŵyl.

Cynhaliwyd nifer o **lansiadau cyfrolau newydd** drwy gyfrwng technolegol, megis Zoom ac YouTube, pan fu awduron yn cael eu holi ac yn trafod a chyflwyno eu gwaith. Roedd y digwyddiadau yn gartrefol broffesiynol, gyda chynulleidfa llawer ehangach na lleoliad y lansiad. Roedd y cyhoeddusrwydd cenedlaethol i'r lansiadau yn gyfrwng buddiol i hyrwyddo gwerthiant.

Trefnwyd cyfres ychwanegol o **Podlediad Barddas** gan ein Cydlynydd. Y prif nod ydy cynnig llwyfan gwahanol a newydd i hyrwyddo llyfrau a chylchgrawn a gweithgaredd Barddas, trafod llyfrau o'r archif, ac yn gyffredinol i gynnal sgyrsiau hwyliog sy'n trafod y sîn farddonol Gymraeg. Roedd ymchwil y Cydlynydd yn dangos mai pobl o dan 35 oed sydd yn fwyaf tebygol o wrando ar bodlediadau, felly tybiwyd y byddai'r fenter o gymorth i Barddas wrth geisio targedu a denu cynulleidfa iau a newydd at farddoniaeth Gymraeg.

Dyma'r podlediadau a gynhyrchwyd yn ystod y flwyddyn adrodd:

Ebrill 2022 – Barddoniaeth, natur a'r iaith Gymraeg

Gorffennaf 2022: Beth yw Barddas?

Awst 2022: Rhwng Teifi, Dyfi a'r Don **pennod byw ar faes yr Eisteddfod, ar Lwyfan y Llannerch**

Hydref 2022: Cerddi T. Gwynn Jones

Chwefror 2023: Cariad, tai bach, a Barddas

Bu nifer o aelodau'r Gymdeithas yn weithgar yn **hyrwyddo Cerdd Dafod yn lleol** yn ystod y flwyddyn, drwy gynnal dosbarthiadau cynganeddu mewn canolfannau ac yn rhithiol, a chefnogi beirdd unigol sy'n dysgu'r grefft. Bu eraill yn sgwrsio neu ddarlithio am farddoniaeth, a llunio englynion a cherddi ar gyfer achlysuron penodol.

Partneriaeth rhwng y BBC a Barddas sy'n gyfrifol am ddewis '**Bardd y Mis'** i lunio cerddi cyfoes i'w darlledu ar Radio Cymru. Gyda chefnogaeth Osian Rhys Jones, cymrodd Jo Heyde gyfrifoldeb am gydlynu'r cyfraniadau gyda Radio Cymru, a chyfrannodd sawl un o'n haelodau at y rhaglen o fis i fis.

Yn ogystal â'n gwefan ddiwygiedig, defnyddiwyd cyfryngau *Trydar* a *Gweplyfr* a thebyg yn helaeth iawn hefyd i hyrwyddo'n digwyddiadau a'n lansiadau. Yn sicr, bu hyn yn allweddol i gadw proffil ein gwaith ar adeg pan roedd siopau llyfrau ynghau, a dim modd cynnal na chymryd rhan mewn digwyddiadau byw. Gyda mwy o bobl yn siopa 'ar lein', mae'n gyfrwng pwysig i'r dyfodol, yn enwedig ymhlith y to iau.

Rhys Dafis
Ysgrifennydd
Awst 2023

Rhif yr elusen: 511899

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN

YN Y DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

CYNNWYS

Disgrifiad	Tudalen
Manylion yr ymddiriedolwyr a'r pwyllgor gwaith	2
Adroddiad yr ymddiriedolwyr	3
Adroddiad yr archwiliwr annibynnol	6
Datganiad o weithgaredd ariannol	7
Mantolen	8
Nodiadau	9

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Mae'r Ymddiriedolwyr yn cyflwyno'u hadroddiad ynghyd â datganiadau ariannol yr elusen ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023.

Gwybodaeth gyffredinol a manylion gweinyddiaeth yr elusen, yr Ymddiriedolwyr oedd yn gweithredu rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023 a'i ymgynghorwyr: -

Enw Cofrestredig yr Elusen	Y Gymdeithas Gerdd Dafod
Rhif Cofrestru'r Elusen	511899
Cyfeiriad Cofrestredig	Cilgwyn, Llansannan, Dinbych, LL16 5HL
Llywydd Anrhydeddus	Dafydd Islwyn
Ymddiriedolwyr (Y Pwyllgor Gwaith)	
Cadeirydd	Y Prifardd Aneirin Karadog
Is-gadeirydd	Y Prifardd Llion Elis Jones
Trysorydd	Llŷr James
Ysgrifennydd	Rhys Dafis
	Gruffudd Antur
	Mari George
	Y Prifardd Mererid Hopwood
	Y Prifardd Tudur Dylan Jones
	Rhian Jones (ymddiswyddodd 28 Medi 2022)
	Y Prifardd Osian Rhys Jones
	Y Prifardd Dafydd J Pritchard
	Jo Heyde (cyfetholwyd 28 Medi 2022)
	Elinor Wyn Reyonlds (cyfetholwyd 28 Medi 2022)
Golygydd Llawrydd	Y Prifardd Twm Morys
Staff	Alaw Mai Edwards (gadael Medi 2022)
	Alaw Griffiths
	Bethany Celyn Juckes-Hughes (ymuno Ionawr 2023)
Archwiliwr Annibynnol	R A Roberts BSc, FCA
	Hill & Roberts
	Cyfrifwyr Siartredig
	1 Tan y Castell
	Rhuthun
	Sir Ddinbych
	LL15 1DQ

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Strwythur a rheolaeth y cronfeydd elusennol

Mae Y Gymdeithas Gerdd Dafod (y "Gymdeithas") yn fenter wedi ei sefydlu o dan gyfansoddiad ysgrifenedig ac yn cael ei gweinyddu gan Bwyllgor Gwaith. Mae pob aelod o'r Pwyllgor Gwaith yn Ymddiriedolwr/wraig yn yr elusen. Mae'r Gymdeithas elusennol wedi ei chofrestru gyda'r Comisiwn Elusennau (rhif 511899).

Mae'r Pwyllgor Gwaith wedi ei ethol o blith aelodau'r Gymdeithas. Y Pwyllgor Gwaith sy'n gyfrifol am reoli gwaith y Gymdeithas ar ran yr aelodau. Mae'r Pwyllgor Gwaith yn ethol swyddogion o'u plith.

Nodau ac amcanion

Nod y Gymdeithas yw addysgu'r cyhoedd i werthfawrogi a deall barddoniaeth Gymraeg, yn enwedig y gelf o gynganeddu a hybu'r rhai sydd am farddoni.

Darparu budd i'r cyhoedd

Wrth gynllunio ein gwaith am y flwyddyn, mae'r Ymddiriedolwyr wedi ystyried canllawiau'r Comisiwn Elusennau ar fudd y cyhoedd. Mae'r Gymdeithas yn gweithio i gyflawni ei hamcanion drwy gyhoeddi o leiaf pedwar rhifyn o'r cylchgrawn *Barddas* yn flynyddol, cyhoeddi llyfrau, a chynnal cyfarfodydd a digwyddiadau hyrwyddol amrywiol ledled Cymru ac ar y cyfryngau.

Trefniant a Gweithgareddau

Yn ystod y flwyddyn, cyhoeddwyd y llyfrau canlynol gyda chymorth y Cyngor Llyfrau: -

Tonfedd Heddiw: Y Lôn Hir Iawn; Seiri'r Canrifoedd: Cerddi T. Gwynn Jones; Anwyddoldeb; Llyfr Bach y Ty Bach; Cynghanedd i Blant; Nadolig; Cariad; Cyfnos; Y Traeth o dan y Stryd;

Cyhoeddwyd 5 rhifyn o Barddas a chynhaliwyd cystadlaethau Tlysau Barddas yn Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion a Gwyl Gerallt yng Nghanolfan y Celfyddydau , Aberystwyth yn ogystal a nifer o lansiadau cyfrolau newydd. Mewn partneriaeth â'r BBC, trefnwyd " Bardd y Mis " ar gyfer darllediadau Radio Cymru a chyfrannwyd yn gyson at raglenni'n trafod barddoniaeth.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Adolygiad ariannol

Mae’r Gymdeithas wedi parhau i dderbyn grantiau oddi wrth Cyngor Llyfrau Cymru. Derbyniwyd cyfanswm o £83,040 (2021-22: £80,447). Mae canlyniadau’r elusen i’w gweld yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol. Cyfanswm incwm oedd £127,727 (2022 - £129,831) a chyfanswm gwariant oedd £130,778 (2022 - £138,315). Mae hyn yn gadael gwariant net o £3,051 wedi tynnu o gronfeydd yr elusen am y flwyddyn (2022 – gwariant net £8,484).

Polisi cronfeydd

Mae’n rhan o bolisi’r elusen i gadw cronfeydd anghyfyngedig sef y cronfeydd rhydd, ar lefel sy’n hafal i tua 3 mis o dreuliau anghyfyngedig. Mae hyn yn caniatáu cronfa ddigonol i dalu costau rheoli, gweinyddu a chynnal yr elusen. Bu i’r cronfeydd anghyfyngedig gael eu cynnal ar y lefel yma gydol y flwyddyn.

Polisi Buddsoddiad

Yr amcan buddsoddiad yw diogelu'r buddsoddiadau cyfredol yn erbyn chwyddiant ac i gael incwm rhesymol yn ôl. Mae’r Elusen yn defnyddio cyfrifon cadw yn y banc, er mwyn ennill ychydig log a chadw arian yr Elusen yn ddiogel.

Rheolaeth Risg

Mae’r Ymddiriedolwyr wedi gwneud arolwg risg ym meysydd strategaeth, busnes a gweithredol yr Elusen a gallant gadarnhau y byddai’r Elusen mewn sefyllfa i liniaru unrhyw risg ragweladwy.

Cynlluniau ar gyfer y dyfodol

Mae’r Gymdeithas yn parhau i weithio’n agos gyda Chyngor Llyfrau Cymru a bwriada’r elusen barhau i gyhoeddi llyfrau, cyhoeddi’r cylchgrawn, cynnal digwyddiadau hyrwyddol amrywiol (megis lansiadau, ymrysonau, cystadleuthau barddoniaeth a Gŵyl flynyddol).

Datganiad o gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Mae'r Ymddiriedolwyr fel Pwyllgor Gwaith yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â chyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifeg y DU (Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig).

Datganiad o gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr (parhad)

Mae cyfraith sy’n berthnasol i elusennau yn gofyn bod yr Ymddiriedolwyr yn paratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi safbwynt cywir a theg ar faterion yr elusen fel y mae pethau ac o'r ffynonellau sy'n dod i mewn a defnydd y ffynonellau, gan gynnwys incwm a gwariant y cwmni elusennol dros y cyfnod hwnnw. Fel rhan o waith paratoi'r datganiadau ariannol, bydd gofyn i'r Ymddiriedolwyr wneud y canlynol:

- Dewis polisïau cyfrifyddu addas ac yna eu rhoi ar waith yn gyson
- Dilyn dulliau ac egwyddorion Datganiad o Arferion Argymelledig yr Elusen
- Beirniadu ac amcangyfrif yn rhesymol ac yn bwyllog
- Paratoi'r datganiadau ariannol yn seiliedig ar fusnes sydd ar fynd oni bai ei bod yn anaddas cymryd y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion ariannol digonol sy'n datgelu, gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, beth ydy sefyllfa ariannol yr elusen ac yn eu galluogi nhw i sicrhau fod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio gyda Deddf Elusennau 2011, Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) perthnasol, a chyfansoddiad yr elusen. Maen nhw hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r elusen ac felly hefyd dros gymryd camau rhesymol er mwyn rhwystro a datgelu unrhyw dwyll neu anghysondeb arall.

Datganiad

Mae adroddiad yr Ymddiriedolwyr wedi ei gymeradwyo gan yr Ymddiriedolwyr.

Arwyddwyd *Rhys Dafis*

Rhys Dafis – Ysgrifennydd

Dyddiad 17 Tachwedd 2023

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

Adroddaf i'r Ymddiriedolwyr ar fy archwiliad o gyfrifon Y Gymdeithas Gerdd Dafod ("yr Ymddiriedolaeth") am y flwyddyn yn diweddu 31ain Mawrth 2023 fel ag y gwelir ar dudalennau 6 hyd 17.

Cyfrifoldebau a'r sail adrodd

Fel Ymddiriedolwyr elusen yr Ymddiriedolaeth rydych yn gyfrifol am baratoi'r cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011 ("y Ddeddf").

Adroddaf mewn perthynas â'm harchwiliad o gyfrifon yr Ymddiriedolaeth a gwblhawyd o dan adran 145 o Ddeddf 2011 ac wrth ymgymryd â'm harchwiliad, dilynais yr holl Gyfarwyddiadau cymwys a roddwyd gan y Comisiwn Elusennau o dan adran 145(5)(b) o'r Ddeddf.

Datganiad yr archwiliwr annibynnol

Cwblheais fy archwiliad. Cadarnhaf nad yw unrhyw faterion perthnasol wedi dod i'm sylw mewn perthynas â'r archwiliad sy'n rhoi achos i mi gredu, mewn unrhyw agwedd berthnasol bod:

- cofnodion cyfrifyddu heb eu cadw ar gyfer yr Ymddiriedolaeth fel sy'n ofynnol gan adran 130 o'r Ddeddf; neu
- nid yw'r cyfrifon yn cyfateb â'r cofnodion hynny; neu
- nid yw'r cyfrifon yn cydymffurfio â'r gofynion cymwys yngylch ffurf a chynnwys cyfrifon a amlinellir yn Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008 heblaw unrhyw ofyniad bod y cyfrifon yn rhoi darlun 'gwir a theg' nad yw'n fater i'w ystyried fel rhan o archwiliad annibynnol.

Nid oes unrhyw bryderon gennyf ac nid wyf wedi dod ar draws unrhyw faterion eraill mewn perthynas â'r archwiliad y dylid dwyn sylw atynt yn yr adroddiad hwn er mwyn sicrhau dealltwriaeth briodol o'r cyfrifon.

Llofnodwyd *R A Roberts*

R A Roberts BSc FCA

Hill & Roberts, Cyfrifwyr Siartredig, 1 Tan y Castell Rhuthun, Sir Ddinbych LL15 1DQ

Dyddiad 17 Tachwedd 2023

DATGANIAD O WEITHGAREDDAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

	Nodyn	2023 Cronfa heb gyfyngiad	2023 Cronfa wedi ei gyfyngu	**2023 Cyfanswm cronfeydd**	2022 Cyfanswm cronfeydd
		£	£	**£**	£
Adnoddau a dderbyniwyd					
Rhoddion a chymynroddion	3	97,784	-	**97,784**	105,327
Gweithgareddau elusennol	4	29,819	-	**29,819**	24,492
Buddsoddiadau	5	124	-	**124**	12
		127,727	-	**127,727**	129,831
Adnoddau a dreuliwyd					
Gweithgareddau elusennol	6	130,778	-	**130,778**	138,315
Cyfanswm gwariant		130,778	-	**130,778**	138,315
Incwm/ (Gwariant) Net		(3,051)	-	**(3,051)**	(8,484)
Symudiadau net rhwng cronfeydd		75	(75)	**-**	-
Adnoddau a dderbyniwyd net		(2,976)	(75)	**(3,051)**	(8,484)
Cyfanswm cronfeydd 1 Ebrill 2022		67,673	13,923	**81,596**	90,080
Cyfanswm cronfeydd 31 Mawrth 2023		**64,697**	**13,848**	**78,545**	81,596

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

MANTOLEN AR 31 MAWRTH 2023

	Nodyn	**2023**		**2022**	
		£	**£**	**£**	**£**
ASEDAU PARHAOL					
Asedau cyffyrddadwy	16		**-**		-
ASEDAU CYFREDOL					
Stoc	17	**26,804**		14,744	
Dyledwyr a Rhagdaliadau	18	**3,803**		8,277	
Arian yn y banc		**65,791**		68,799	
		96,398		91,820	
CREDYDWYR					
Yn daladwy o fewn y flwyddyn	19	**17,853**		10,224	
			78,545		81,596
			78,545		81,596
CRONFEYDD					
Heb eu cyfyngu	20		**64,697**		67,673
Wedi eu cyfyngu	20		**13,848**		13,923
			78,545		81,596

Wedi ei gymeradwyo gan yr ymddiriedolwyr ar 06 Medi 2023

Y Prifardd Aneirin Karadog *(Cadeirydd)*

Aneirin Karadog

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

NODIADAU AR Y CYFRIFON AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

1. GWYBODAETH GYFFREDINOL

Mae'r Gymdeithas Gerdd Dafod yn elusen gofrestredig wedi ei sefydlu o dan gyfansoddiad ysgrifenedig. Mae'r elusen wedi ei chofrestru yng Nghymru â chyfeiriad cofrestredig Cilgwyn, Llansannan, Dinbych, LL16 5HL.

2. POLISÏAU CYFRIFO

Y Sail Gyfrifyddol

Y mae datganiadau ariannol yr elusen wedi eu paratoi ar sail confensiwn cost hanesyddol ac yn unol ag FRS 102 "The Financial Reporting Standard applicable in the UK and the Republic of Ireland" y "Charities SORP (FRS 102)" a Deddf Elusennau 2011.

Mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi yn unol â'r confensiwn costau hanesyddol, wedi ei ddiwygio ar gyfer ail brisio rhai asedau a dyledion ac eiddo buddsoddiad sydd wedi eu mesur yn ôl gwerth teg. Caiff y datganiad ariannol eu cyflwyno mewn punnoedd Prydeinig (£), arian gweithredu'r elusen a'i dalgrynnu at y bunt agosaf.

Busnes hyfyw

Nid oes unrhyw ansicrwydd ynglŷn â gallu'r elusen i barhau mewn busnes.

Asedau sefydlog cyffyrddadwy

Mae asedau sefydlog yn cael eu cofnodi yn wreiddiol yn ôl eu cost ac yna'n cael eu datgan yn ôl eu cost llai dibrisiant ac unrhyw golledion amhariad. Mae unrhyw asedau sefydlog sydd yn cael eu datgan ar ail brisiad yn cael eu cofnodi yn ôl eu gwerth teg ar ddyddiad yr ail brisiad, llai unrhyw ddibrisio a cholledion amhariad pellach. Bydd cynnydd yng ngwerth ased yn sgil ail brisio yn cael ei gydnabod gydag elw a cholledion cydnabyddedig eraill heblaw ei fod yn gwyrdroi unrhyw elw cydnabyddedig a wnaed mewn blynyddoedd cynt.

Dibrisiant

Mae'r dibrisiant ar yr asedau sefydlog cyffyrddadwy yn cael ei gyfrif fel bo cost yr asedau, llai eu gwerth gweddilliol, yn cael ei ddileu dros gyfnod bywyd economaidd arferol yr asedau. Y gyfradd a ddefnyddiwyd yw 25% ar ddull mantol yn gostwng.

Amhariad asedau sefydlog

Fe wneir adolygiad yn flynyddol os oes amhariad wedi digwydd i werth asedau sefydlog, ac os oes amhariad yn bodoli yna ail brisir yr ased yn unol â'r gwerth y gellir disgwyl amdano. Lle mae'r gwerth yn y llyfrau yn fwy na'r gwerth y gellir ei ddisgwyl, yna mae'r ased yn cael ei amharu.

Stoc

Y mae stoc wedi ei brisio ar yr isaf o gost a phris gwerthu, ar ôl cymryd i ystyriaeth oed a chyflwr y stoc. Y mae natur llyfrau'r Gymdeithas yn arbennig ac felly nid yw'r rhai sydd yn flwydd oed neu hyn yn cael eu prisio.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

Cronfeydd anghyfyngedig

Cronfeydd heb eu cyfyngu yw rhoddion sy'n cael eu derbyn ac adnoddau eraill a dderbynnir, neu a grëir o dan nod yr elusennau, heb bwrpas penodedig ac maent ar gael fel Cronfeydd Cyffredinol.

Cronfeydd cyfyngedig

Mae'n rhaid i gronfeydd wedi eu cyfyngu cael eu defnyddio i bwrpas penodedig yn ôl dymuniad y rhoddwr. Mae gwariant sydd yn ateb y gofynion yma yn cael ei ddangos yn erbyn y gronfa.

Adnoddau a Dderbynnir

Mae'r holl adnoddau a dderbynnir ar gyfer cynhyrchu llyfrau a'r cylchgrawn yn cael eu dangos yn y datganiad o weithgareddau ariannol pan mae'r hawl cyfreithiol gan yr elusen i'r incwm a gellir adnabod y swm gyda sicrwydd rhesymol. Mae unrhyw grantiau cyfalaf yn cael eu hadnabod yn y flwyddyn y maent yn cael eu derbyn yn y datganiad o weithgareddau ariannol.

Grantiau

Mae grantiau a dderbynnir ar gyfer cynhyrchu llyfrau a'r cylchgrawn yn cael eu dangos yn y datganiad o weithgareddau ariannol yn y cyfnod y maent yn cael eu derbyn.

Adnoddau a dreuliwyd

Cyfrifir yr holl gostau ar raddfa croniad ac fe'u cyfrifir o dan benawdau sy'n cyfrannu'r holl gostau sy'n berthnasol i'r categori. Mae costau codi arian yn cynnwys treuliau ynglŷn â chwilio am gyfraniadau gwirfoddol yn unig, ac nid ydynt yn cynnwys costau gwybodaeth daenedig sy'n cefnogi'r gweithgareddau elusennol. Costau cynhaliaeth yw'r rhai hynny sy'n digwydd yn uniongyrchol i gadarnhau'r gwariant ar amcanion yr elusen. Costau gweinyddol yw'r rhai sydd ynglŷn â gweinyddiaeth yr elusen a'r angen i gydymffurfio ag anghenion cyfansoddiadol a statudol.

Treth

Ni wnaed darpariaeth treth gorfforaeth na threthiant a ohiriwyd gan fod yr elusen yn un gofrestredig ac felly yn cael eu heithrio ar ei weithgareddau elusennol.

Offerynnau ariannol

Mae ased ariannol neu rwymedigaeth ariannol yn cael ei gydnabod pan fod hawl gan yr elusen i ddarpariaethau cytundebol yr offeryn. Hawliwyd offerynnau ariannol sylfaenol am bris y trafodyn. Ond os yw'r trefniad yn drafodyn ariannu, rhaid cydnabod gwerth presennol taliadau dyfodol yr offeryn ariannol wedi disgowntio ar gyfradd y farchnad. Ar ddiwedd pob blwyddyn, cynhaliwyd adolygiad o amhariad yn yr asedau ariannol. Os oes tystiolaeth wrthrychol o amhariad, rhaid cydnabod y golled ar unwaith yn y cyfrif incwm a cholledion. Os oes gwrthdroad o amhariad, rhaid cydnabod y gwrthdroad yn y datganiad o weithgareddau ariannol ar unwaith. Ni cheir cynyddu gwerth yr ased ariannol i ffigwr fwy na'r ffigwr gwreiddiol cyn yr amhariad.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

3. RHODDION A CHYMYNRODDION

	2023 Anghyfyngedig	2023 Cyfanswm	2022 Anghyfyngedig	2022 Cyfanswm
	£	£	£	£
Grantiau	83,040	**83,040**	80,447	**80,447**
Tanysgrifiadau	12,532	**12,532**	21,541	**21,541**
Rhoddion	-	-	-	-
Lwfans Cyflogaeth	2,212	**2,212**	3,339	**3,339**
	97,784	**97,784**	105,327	**105,327**

	2023	2022
Cyngor Llyfrau Cymru	**£**	£
Grant Cylchgrawn am y flwyddyn	**20,000**	20,000
Grant Llyfrau am y flwyddyn	**27,000**	27,000
Grant swydd am y flwyddyn	**15,180**	15,180
Grant awduron am y flwyddyn	**18,840**	14,853
Grantiau eraill am y flwyddyn	**-**	1,300
Grant marchnata	**2,020**	2,114
	83,040	80,447

4. INCWM GWEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	2023 Anghyfyngedig	**2023 Cyfanswm**	2022 Anghyfyngedig	2022 Cyfanswm
	£	**£**	£	£
Gwerthiant llyfrau a chylchgronau	**26,018**	**26,018**	23,183	23,183
Hysbysebu	**25**	**25**	215	215
Gŵyl Gerallt	**826**	**826**	641	641
Gwyl Canol Dre	**150**	**150**	-	-
Eisteddfod	**2,314**	**2,314**	-	-
Incwm arall	**486**	**486**	453	453
	29,819	**29,819**	24,492	24,492

5. INCWM BUDDSODDIAD

	2023 Anghyfyngedig	**2023 Cyfanswm**	2022 Anghyfyngedig	2022 Cyfanswm
	£	**£**	£	£
Llog a dderbyniwyd	**106**	**106**	5	5
Gwobr teyrngarwch banc	**18**	**18**	7	7
	124	**124**	12	12

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

6. GWARIANT AR WEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	2023 Anghyfyngedig £	2023 Cyfyngedig £	**2023** **Cyfanswm** **£**
Cynhyrchu cylchgrawn	33,027	-	**33,027**
Cynhyrchu llyfrau	78,655	-	**78,655**
Gwariant elusennol eraill	6,991	75	**7,066**
Gweinyddiaeth a rheolaeth	12,030	-	**12,030**
	130,703	75	**130,778**

	2022 Anghyfyngedig £	2022 Cyfyngedig £	2022 Cyfanswm £
Cynhyrchu cylchgrawn	30,101	-	30,101
Cynhyrchu llyfrau	92,801	-	92,801
Gwariant elusennol eraill	2,050	-	2,050
Gweinyddiaeth a rheolaeth	13,363	-	13,363
	138,315	-	138,315

7. COSTAU CYNHYRCHU'R CYLCHGRAWN

	2023 **£**	2022 £
Golygyddion Llawrydd	**8,990**	8,960
Cynhyrchu a dosbarthu Barddas	**14,353**	12,140
Cyfranwyr Barddas	**3,771**	4,210
Elfen o gyflog a phensiwn	**5,793**	4,701
Gwobrau	**120**	90
	33,027	30,101

8. COSTAU CYNHYRCHU LLYFRAU

	2023 **£**	2022 £
Stoc ar 1 Ebrill 2022	**14,744**	11,765
Cynhyrchu llyfrau yn y cyfnod	**40,771**	43,305
Stoc ar 31 Mawrth 2023	**(26,804)**	(14,744)
	28,711	40,326
Cyflog golygydd a chyfran o gyflogau gweinyddwr	**24,808**	37,267
Golygydd Llawrydd	**3,304**	500
Breindal i gyfranwyr ac awduron	**6,797**	5,627
Awduron Cynllun A a B a cyfranwyr eraill	**10,775**	7,130
Lansio	**2,134**	946
Hysbysebu, cyhoeddusrwydd a gwobrau	**2,126**	1,005
	78,655	92,801

9. **GWARIANT ELUSENNOL ARALL**

	2023	2022
	£	£
Eisteddfod Genedlaethol	**4,320**	-
Nawdd Llenyddiaeth Cymru (Cronfa Gerallt)	**150**	-
Gwyl Canol Dre	**150**	
Gŵyl Gerallt	**1,220**	2,050
Cyhoeddi Podlediad	**300**	-
Nwyddau – bagiau, mygiau	**263**	-
Dylunio	**588**	
Tlws Pat Neill	**75**	-
	7,066	2,050

10. **GWEINYDDU A RHEOLAETH**

	2023	2022
	£	£
Elfen o gyflogau	**5,793**	4,701
Cyfrifo	**1,299**	1,133
Cadw Llyfrau	**612**	-
Post a chostau swyddfa	**495**	897
Teithio a chynhaliaeth	**767**	465
Rhent a storio	**624**	624
Yswiriant	**1,428**	-
Dyledwyr drwg	**(1,450)**	4,375
Costau banc	**235**	126
Manion	**290**	240
Aelodaeth	**-**	10
Hysbysebu	**1,771**	300
Costau Zoom a chyfrifiadur	**166**	492
	12,030	13,363

11. GWARIANT ELUSENNOL YN ÔL GWEITHGAREDDAU

	Gweithgareddau Uniongyrchol	Costau cefnogi	**Cyfanswm 2023**	Cyfanswm 2022
	£	£	**£**	£
Cynhyrchu llyfrau	78,655	9,336	**87,991**	98,934
Cynhyrchu cylchgrawn	33,027	3,028	**36,055**	32,091
Gwariant elusennol arall	7,066	206	**7,272**	2,185
Llywodraethu	-	(540)	**(540)**	5,105
	118,748	12,030	**130,778**	138,315

12. DADANSODDIAD O GOSTAU CEFNOGI

	Cynhyrchu llyfrau	Cynhyrchu cylchgrawn	Gwariant Elusennol Arall	**Cyfanswm 2023**	Cyfanswm 2022
	£	£	£	**£**	£
Costau staff	5,028	2,123	413	**7,564**	5,001
Costau swyddfa gyffredinol	3,328	1,405	273	**5,006**	3,257
Costau llywodraethu	605	(1,195)	50	**(540)**	5,105
	8,961	2,333	736	**12,030**	13,363

13. ADNODDAU A DDERBYNIWYD / DREULIWYD NET

	2023	2022
	£	£
Y mae wedi ei ddatgan ar ôl tynnu: -		
Dibrisiant	**-**	-

14. FFIOEDD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL

	2023	2022
	£	£
Adroddiad ar y cyfrifon	**910**	730
Gwasanaethau cyflogau	**389**	403
	1,299	1,133

15. CYFLOGAU

	2023	2022
	£	£
Cyflogau	**32,446**	41,335
Nawdd cymdeithasol	**2,350**	3,339
Pensiwn Cyflogwr	**1,598**	1,995
	36,394	46,669

Ni enillodd unrhyw weithiwr £60,000 neu fwy (2022 – dim).
Cyfartaledd nifer y gweithwyr am y flwyddyn oedd 2 (2022 – 2).

Mae costau cyflog am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022 yn cynnwys ôl-daliad am addasiad gradd cyflog yn seiliedig ar y cyfnod 1 Ebrill 2018 hyd at 31 Mawrth 2021 o £3,777.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

16. Asedau parhaol cyffyrddadwy

	Offer swyddfa
Cost	£
Ar y 1af o Ebrill 2022 a 31 o Fawrth 2023	5,082
Dibrisiant	
Ar y 1af o Ebrill 2022	5,082
Dibrisiant	-
Ar y 31 o Fawrth 2023	5,082
Gwir werth llyfr ar y 31 o Fawrth 2023	**-**
Gwir werth llyfr ar y 31 o Fawrth 2022	-

17. STOC

	2023	2022
	£	£
Llyfrau	**26,804**	14,744

18. DYLEDWYR

	2023	2022
	£	£
Dyledwyr gweithredol	**1,895**	8,139
Dyledwyr eraill	**-**	138
Rhagdaliadau	**1,908**	-
	3,803	8,277

19. CREDYDWYR

	2023	2022
Yn daladwy o fewn y flwyddyn	**£**	£
Credydwyr gweithredol	**16,614**	2,987
Credydwyr eraill a nawdd cymdeithasol	**638**	225
Croniadau ac incwm gohiriedig	**601**	7,012
	17,853	10,224

20. SYMUDIAD YN Y CRONFEYDD

	1 Ebrill 2022	Adnoddau Mewn	Adnoddau Allan	Trosglwyddo	31 Mawrth 2023
	£	£	£	£	£
Cronfeydd wedi'u cyfyngu					
Ewyllys Pat Neil	13,923	-	(75)	-	13,848
	13,923	-	(75)	-	13,848
Cronfeydd heb eu cyfyngu					
Cronfa Gyffredinol	67,673	127,727	(130,703)	-	64,697
	67,673	127,727	(130,703)	-	64,697
	81,596	127,727	(130,778)	-	78,545

21. Dadansoddiad o asedau net rhwng cronfeydd

	Asedau sefydlog cyffyrddadwy	**Asedau cyfredol net**	**Cyfanswm**
	£	**£**	**£**
Cronfeydd heb eu cyfyngu	-	64,697	64,697
Cronfeydd wedi'u cyfyngu	-	13,848	13,848
Cyfanswm	**-**	**78,545**	**78,545**

22. Trafodion gyda Ymddiriedolwyr neu bersonau cysylltiedig neu debyg

Mae'r Ymddiriedolwyr yn rhoi o'u hamser yn gwbl wirfoddol i gyfarfod, rheoli a chynnal gweithgaredd y Gymdeithas, heb unrhyw dâl neu gydnabyddiaeth yn uniongyrchol nag yn anuniongyrchol o gronfa'r elusen am wneud hynny.

Yr unig eithriad yw cydnabyddiaeth ar ffurf ffi yn ymwneud â gwaith llenyddol creadigol y Gymdeithas. Lle rhoir cydnabyddiaeth i Ymddiriedolwyr am hynny, mae'n bolisi datgan yr hyn â gânt yn agored, a cheir dadansoddiad isod, felly, o'r taliadau i Ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn adrodd. Lle telir i Ymddiriedolwyr am waith creadigol, gwneir hynny ar yr un telerau yn union â chyfranwyr eraill nad ydynt yn Ymddiriedolwyr, yn ddieithriad.

1. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol drwy gytundeb safonol y Gymdeithas ag awduron cyfrolau:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm
			£
Sgrifen Cyf (Cwmni personol Mererid Hopwood)	Cynghanedd i blant	Addasu ar gyfer argraffiad newydd	500
Elinor Wyn Reynolds	Anwyddoldeb	Awdur	750

2. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol drwy gytundeb safonol y Gymdeithas â chomisiynwyr a golygyddion cyfrolau:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Laura Wyn Karadog (cysylltiedig gydag Aneurin Karadog)	Gwyl Canol Dre	Trafodaeth Rhuddin	75
Elinor Wyn Reynolds	Amrywiol	Ffi golygydd	2,000

3. Yn achos 1 a 2 uchod, yn unol â'r arfer cytundebol, derbyniodd yr awduron / comisiynwyr / golygyddion 12 o argraffiad cyntaf eu cyfrol am ddim.

4. Yn unol â'r arfer ers sefydlu'r Gymdeithas, derbyniodd aelodau'r Pwyllgor Gwaith yn ystod y flwyddyn adrodd gopi am ddim o bob cyfrol a gyhoeddwyd tra oeddent yn aelod o'r Pwyllgor hwnnw.

5. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol drwy drefniant golygyddol am eu cyfraniadau creadigol i'r cylchgrawn Barddas neu i gyfrolau (yn cynnwys breindal):

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Rhys Dafis	*Barddas*	Cyfrannu cerdd	40
Rhys Dafis	Amrywiol	Breindal	320
Mari George	*Barddas*	Englyn	40
Mari George	Gerddi am Gariad	Cyfrannu cerdd	90
Mari George	Amrywiol	Breindal	101
Sgrifen Cyf	*Barddas*	Englyn	70
Mererid Hopwood	Amrywiol	Breindal	322
Gruffudd Antur	*Barddas*	Englyn	50
Tudur Dylan Jones	Amrywiol	Breindal	337
Laura Wyn Karadog	Amrywiol	Breindal	583
Elinor Wyn Reynolds	*Barddas*	Cyfrannu cerdd	70
Jo Heyde	*Barddas*	Cyfrannu cerdd	20

6. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol am waith arbenigol yn trefnu digwyddiadau hyrwyddol:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Mererid Hopwood	Gwyl Canol Dre	Cynnal sesiwn	75
Hanna Hopwood (cysylltiedig gyda Mererid Hopwood)	Amrywiol	Creu fideo x 3	480
Hanna Hopwood	Amrywiol	Creu fideo x 3	480
Hanna Hopwood	Amrywiol	Creu fideo x 3	480
Tudur Dylan Jones	Gwyl Gerallt	Meuryn Ymryson	100
Gruffudd Antur	Gwyl Gerallt	Ymryson	40
Gruffudd Antur	Llyfr bach y Ty Bach	Llywyddu lansiad	100
Elinor Wyn Reynolds	Tosturi	Lansio	200
Elinor Wyn Reynolds	Anwyddoldeb	Gwyl Gerallt	90

Rhif yr elusen: 511899

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN

YN Y DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

CYNNWYS

Disgrifiad	Tudalen
Manylion yr ymddiriedolwyr a'r pwyllgor gwaith	2
Adroddiad yr ymddiriedolwyr	3
Adroddiad yr archwiliwr annibynnol	6
Datganiad o weithgaredd ariannol	7
Mantolen	8
Nodiadau	9

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Mae'r Ymddiriedolwyr yn cyflwyno'u hadroddiad ynghyd â datganiadau ariannol yr elusen ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023.

Gwybodaeth gyffredinol a manylion gweinyddiaeth yr elusen, yr Ymddiriedolwyr oedd yn gweithredu rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023 a'i ymgynghorwyr: -

Enw Cofrestredig yr Elusen	Y Gymdeithas Gerdd Dafod
Rhif Cofrestru'r Elusen	511899
Cyfeiriad Cofrestredig	Cilgwyn, Llansannan, Dinbych, LL16 5HL
Llywydd Anrhydeddus	Dafydd Islwyn
Ymddiriedolwyr (Y Pwyllgor Gwaith)	
Cadeirydd	Y Prifardd Aneirin Karadog
Is-gadeirydd	Y Prifardd Llion Elis Jones
Trysorydd	Llŷr James
Ysgrifennydd	Rhys Dafis
	Gruffudd Antur
	Mari George
	Y Prifardd Mererid Hopwood
	Y Prifardd Tudur Dylan Jones
	Rhian Jones (ymddiswyddodd 28 Medi 2022)
	Y Prifardd Osian Rhys Jones
	Y Prifardd Dafydd J Pritchard
	Jo Heyde (cyfetholwyd 28 Medi 2022)
	Elinor Wyn Reyonlds (cyfetholwyd 28 Medi 2022)
Golygydd Llawrydd	Y Prifardd Twm Morys
Staff	Alaw Mai Edwards (gadael Medi 2022)
	Alaw Griffiths
	Bethany Celyn Juckes-Hughes (ymuno Ionawr 2023)
Archwiliwr Annibynnol	R A Roberts BSc, FCA
	Hill & Roberts
	Cyfrifwyr Siartredig
	1 Tan y Castell
	Rhuthun
	Sir Ddinbych
	LL15 1DQ

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Strwythur a rheolaeth y cronfeydd elusennol

Mae Y Gymdeithas Gerdd Dafod (y "Gymdeithas") yn fenter wedi ei sefydlu o dan gyfansoddiad ysgrifenedig ac yn cael ei gweinyddu gan Bwyllgor Gwaith. Mae pob aelod o'r Pwyllgor Gwaith yn Ymddiriedolwr/wraig yn yr elusen. Mae'r Gymdeithas elusennol wedi ei chofrestru gyda'r Comisiwn Elusennau (rhif 511899).

Mae'r Pwyllgor Gwaith wedi ei ethol o blith aelodau'r Gymdeithas. Y Pwyllgor Gwaith sy'n gyfrifol am reoli gwaith y Gymdeithas ar ran yr aelodau. Mae'r Pwyllgor Gwaith yn ethol swyddogion o'u plith.

Nodau ac amcanion

Nod y Gymdeithas yw addysgu'r cyhoedd i werthfawrogi a deall barddoniaeth Gymraeg, yn enwedig y gelf o gynganeddu a hybu'r rhai sydd am farddoni.

Darparu budd i'r cyhoedd

Wrth gynllunio ein gwaith am y flwyddyn, mae'r Ymddiriedolwyr wedi ystyried canllawiau'r Comisiwn Elusennau ar fudd y cyhoedd. Mae'r Gymdeithas yn gweithio i gyflawni ei hamcanion drwy gyhoeddi o leiaf pedwar rhifyn o'r cylchgrawn *Barddas* yn flynyddol, cyhoeddi llyfrau, a chynnal cyfarfodydd a digwyddiadau hyrwyddol amrywiol ledled Cymru ac ar y cyfryngau.

Trefniant a Gweithgareddau

Yn ystod y flwyddyn, cyhoeddwyd y llyfrau canlynol gyda chymorth y Cyngor Llyfrau: -

Tonfedd Heddiw: Y Lôn Hir Iawn; Seiri'r Canrifoedd: Cerddi T. Gwynn Jones; Anwyddoldeb; Llyfr Bach y Ty Bach; Cynghanedd i Blant; Nadolig; Cariad; Cyfnos; Y Traeth o dan y Stryd;

Cyhoeddwyd 5 rhifyn o Barddas a chynhaliwyd cystadlaethau Tlysau Barddas yn Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion a Gwyl Gerallt yng Nghanolfan y Celfyddydau , Aberystwyth yn ogystal a nifer o lansiadau cyfrolau newydd. Mewn partneriaeth â'r BBC, trefnwyd " Bardd y Mis " ar gyfer darllediadau Radio Cymru a chyfrannwyd yn gyson at raglenni'n trafod barddoniaeth.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Adolygiad ariannol

Mae'r Gymdeithas wedi parhau i dderbyn grantiau oddi wrth Cyngor Llyfrau Cymru. Derbyniwyd cyfanswm o £83,040 (2021-22: £80,447). Mae canlyniadau'r elusen i'w gweld yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol. Cyfanswm incwm oedd £127,727 (2022 - £129,831) a chyfanswm gwariant oedd £130,778 (2022 - £138,315). Mae hyn yn gadael gwariant net o £3,051 wedi tynnu o gronfeydd yr elusen am y flwyddyn (2022 – gwariant net £8,484).

Polisi cronfeydd

Mae'n rhan o bolisi'r elusen i gadw cronfeydd anghyfyngedig sef y cronfeydd rhydd, ar lefel sy'n hafal i tua 3 mis o dreuliau anghyfyngedig. Mae hyn yn caniatáu cronfa ddigonol i dalu costau rheoli, gweinyddu a chynnal yr elusen. Bu i'r cronfeydd anghyfyngedig gael eu cynnal ar y lefel yma gydol y flwyddyn.

Polisi Buddsoddiad

Yr amcan buddsoddiad yw diogelu'r buddsoddiadau cyfredol yn erbyn chwyddiant ac i gael incwm rhesymol yn ôl. Mae'r Elusen yn defnyddio cyfrifon cadw yn y banc, er mwyn ennill ychydig log a chadw arian yr Elusen yn ddiogel.

Rheolaeth Risg

Mae'r Ymddiriedolwyr wedi gwneud arolwg risg ym meysydd strategaeth, busnes a gweithredol yr Elusen a gallant gadarnhau y byddai'r Elusen mewn sefyllfa i liniaru unrhyw risg ragweladwy.

Cynlluniau ar gyfer y dyfodol

Mae'r Gymdeithas yn parhau i weithio'n agos gyda Chyngor Llyfrau Cymru a bwriada'r elusen barhau i gyhoeddi llyfrau, cyhoeddi'r cylchgrawn, cynnal digwyddiadau hyrwyddol amrywiol (megis lansiadau, ymrysonau, cystadleuthau barddoniaeth a Gŵyl flynyddol).

Datganiad o gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Mae'r Ymddiriedolwyr fel Pwyllgor Gwaith yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â chyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifeg y DU (Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig).

Datganiad o gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr (parhad)

Mae cyfraith sy'n berthnasol i elusennau yn gofyn bod yr Ymddiriedolwyr yn paratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi safbwynt cywir a theg ar faterion yr elusen fel y mae pethau ac o'r ffynonellau sy'n dod i mewn a defnydd y ffynonellau, gan gynnwys incwm a gwariant y cwmni elusennol dros y cyfnod hwnnw. Fel rhan o waith paratoi'r datganiadau ariannol, bydd gofyn i'r Ymddiriedolwyr wneud y canlynol:

- Dewis polisïau cyfrifyddu addas ac yna eu rhoi ar waith yn gyson
- Dilyn dulliau ac egwyddorion Datganiad o Arferion Argymelledig yr Elusen
- Beirniadu ac amcangyfrif yn rhesymol ac yn bwyllog
- Paratoi'r datganiadau ariannol yn seiliedig ar fusnes sydd ar fynd oni bai ei bod yn anaddas cymryd y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion ariannol digonol sy'n datgelu, gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, beth ydy sefyllfa ariannol yr elusen ac yn eu galluogi nhw i sicrhau fod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio gyda Deddf Elusennau 2011, Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) perthnasol, a chyfansoddiad yr elusen. Maen nhw hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r elusen ac felly hefyd dros gymryd camau rhesymol er mwyn rhwystro a datgelu unrhyw dwyll neu anghysondeb arall.

Datganiad

Mae adroddiad yr Ymddiriedolwyr wedi ei gymeradwyo gan yr Ymddiriedolwyr.

Arwyddwyd *Rhys Dafis*

Rhys Dafis – Ysgrifennydd

Dyddiad 17 Tachwedd 2023

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

Adroddaf i'r Ymddiriedolwyr ar fy archwiliad o gyfrifon Y Gymdeithas Gerdd Dafod ("yr Ymddiriedolaeth") am y flwyddyn yn diweddu 31ain Mawrth 2023 fel ag y gwelir ar dudalennau 6 hyd 17.

Cyfrifoldebau a'r sail adrodd

Fel Ymddiriedolwyr elusen yr Ymddiriedolaeth rydych yn gyfrifol am baratoi'r cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011 ("y Ddeddf").

Adroddaf mewn perthynas â'm harchwiliad o gyfrifon yr Ymddiriedolaeth a gwblhawyd o dan adran 145 o Ddeddf 2011 ac wrth ymgymryd â'm harchwiliad, dilynais yr holl Gyfarwyddiadau cymwys a roddwyd gan y Comisiwn Elusennau o dan adran 145(5)(b) o'r Ddeddf.

Datganiad yr archwiliwr annibynnol

Cwblheais fy archwiliad. Cadarnhaf nad yw unrhyw faterion perthnasol wedi dod i'm sylw mewn perthynas â'r archwiliad sy'n rhoi achos i mi gredu, mewn unrhyw agwedd berthnasol bod:

- cofnodion cyfrifyddu heb eu cadw ar gyfer yr Ymddiriedolaeth fel sy'n ofynnol gan adran 130 o'r Ddeddf; neu
- nid yw'r cyfrifon yn cyfateb â'r cofnodion hynny; neu
- nid yw'r cyfrifon yn cydymffurfio â'r gofynion cymwys yngylch ffurf a chynnwys cyfrifon a amlinellir yn Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008 heblaw unrhyw ofyniad bod y cyfrifon yn rhoi darlun 'gwir a theg' nad yw'n fater i'w ystyried fel rhan o archwiliad annibynnol.

Nid oes unrhyw bryderon gennyf ac nid wyf wedi dod ar draws unrhyw faterion eraill mewn perthynas â'r archwiliad y dylid dwyn sylw atynt yn yr adroddiad hwn er mwyn sicrhau dealltwriaeth briodol o'r cyfrifon.

Llofnodwyd *R A Roberts*

R A Roberts BSc FCA

Hill & Roberts, Cyfrifwyr Siartredig, 1 Tan y Castell Rhuthun, Sir Ddinbych LL15 1DQ

Dyddiad 17 Tachwedd 2023

DATGANIAD O WEITHGAREDDAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

	Nodyn	2023 Cronfa heb gyfyngiad	2023 Cronfa wedi ei gyfyngu	**2023 Cyfanswm cronfeydd**	2022 Cyfanswm cronfeydd
		£	£	**£**	£
Adnoddau a dderbyniwyd					
Rhoddion a chymynroddion	3	97,784	-	**97,784**	105,327
Gweithgareddau elusennol	4	29,819	-	**29,819**	24,492
Buddsoddiadau	5	124	-	**124**	12
		127,727	-	**127,727**	129,831
Adnoddau a dreuliwyd					
Gweithgareddau elusennol	6	130,778	-	**130,778**	138,315
Cyfanswm gwariant		130,778	-	**130,778**	138,315
Incwm/ (Gwariant) Net		(3,051)	-	**(3,051)**	(8,484)
Symudiadau net rhwng cronfeydd		75	(75)	**-**	-
Adnoddau a dderbyniwyd net		(2,976)	(75)	**(3,051)**	(8,484)
Cyfanswm cronfeydd 1 Ebrill 2022		67,673	13,923	**81,596**	90,080
Cyfanswm cronfeydd 31 Mawrth 2023		**64,697**	**13,848**	**78,545**	81,596

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

MANTOLEN AR 31 MAWRTH 2023

	Nodyn	2023		2022	
		£	£	£	£
ASEDAU PARHAOL					
Asedau cyffyrddadwy	16		**-**		-
ASEDAU CYFREDOL					
Stoc	17	**26,804**		14,744	
Dyledwyr a Rhagdaliadau	18	**3,803**		8,277	
Arian yn y banc		**65,791**		68,799	
		96,398		91,820	
CREDYDWYR					
Yn daladwy o fewn y flwyddyn	19	**17,853**		10,224	
			78,545		81,596
			78,545		81,596
CRONFEYDD					
Heb eu cyfyngu	20		**64,697**		67,673
Wedi eu cyfyngu	20		**13,848**		13,923
			78,545		81,596

Wedi ei gymeradwyo gan yr ymddiriedolwyr ar 06 Medi 2023

Y Prifardd Aneirin Karadog *(Cadeirydd)*

Aneirin Karadog

1. GWYBODAETH GYFFREDINOL

Mae'r Gymdeithas Gerdd Dafod yn elusen gofrestredig wedi ei sefydlu o dan gyfansoddiad ysgrifenedig. Mae'r elusen wedi ei chofrestru yng Nghymru â chyfeiriad cofrestredig Cilgwyn, Llansannan, Dinbych, LL16 5HL.

2. POLISÏAU CYFRIFO

Y Sail Gyfrifyddol

Y mae datganiadau ariannol yr elusen wedi eu paratoi ar sail confensiwn cost hanesyddol ac yn unol ag FRS 102 "The Financial Reporting Standard applicable in the UK and the Republic of Ireland" y "Charities SORP (FRS 102)" a Deddf Elusennau 2011.

Mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi yn unol â'r confensiwn costau hanesyddol, wedi ei ddiwygio ar gyfer ail brisio rhai asedau a dyledion ac eiddo buddsoddiad sydd wedi eu mesur yn ôl gwerth teg. Caiff y datganiad ariannol eu cyflwyno mewn punnoedd Prydeinig (£), arian gweithredu'r elusen a'i dalgrynnu at y bunt agosaf.

Busnes hyfyw

Nid oes unrhyw ansicrwydd ynglŷn â gallu'r elusen i barhau mewn busnes.

Asedau sefydlog cyffyrddadwy

Mae asedau sefydlog yn cael eu cofnodi yn wreiddiol yn ôl eu cost ac yna'n cael eu datgan yn ôl eu cost llai dibrisiant ac unrhyw golledion amhariad. Mae unrhyw asedau sefydlog sydd yn cael eu datgan ar ail brisiad yn cael eu cofnodi yn ôl eu gwerth teg ar ddyddiad yr ail brisiad, llai unrhyw ddibrisio a cholledion amhariad pellach. Bydd cynnydd yng ngwerth ased yn sgil ail brisio yn cael ei gydnabod gydag elw a cholledion cydnabyddedig eraill heblaw ei fod yn gwyrdroi unrhyw elw cydnabyddedig a wnaed mewn blynyddoedd cynt.

Dibrisiant

Mae'r dibrisiant ar yr asedau sefydlog cyffyrddadwy yn cael ei gyfrif fel bo cost yr asedau, llai eu gwerth gweddilliol, yn cael ei ddileu dros gyfnod bywyd economaidd arferol yr asedau. Y gyfradd a ddefnyddiwyd yw 25% ar ddull mantol yn gostwng.

Amhariad asedau sefydlog

Fe wneir adolygiad yn flynyddol os oes amhariad wedi digwydd i werth asedau sefydlog, ac os oes amhariad yn bodoli yna ail brisir yr ased yn unol â'r gwerth y gellir disgwyl amdano. Lle mae'r gwerth yn y llyfrau yn fwy na'r gwerth y gellir ei ddisgwyl, yna mae'r ased yn cael ei amharu.

Stoc

Y mae stoc wedi ei brisio ar yr isaf o gost a phris gwerthu, ar ôl cymryd i ystyriaeth oed a chyflwr y stoc. Y mae natur llyfrau'r Gymdeithas yn arbennig ac felly nid yw'r rhai sydd yn flwydd oed neu hyn yn cael eu prisio.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

Cronfeydd anghyfyngedig

Cronfeydd heb eu cyfyngu yw rhoddion sy'n cael eu derbyn ac adnoddau eraill a dderbynnir, neu a grëir o dan nod yr elusennau, heb bwrpas penodedig ac maent ar gael fel Cronfeydd Cyffredinol.

Cronfeydd cyfyngedig

Mae'n rhaid i gronfeydd wedi eu cyfyngu cael eu defnyddio i bwrpas penodedig yn ôl dymuniad y rhoddwr. Mae gwariant sydd yn ateb y gofynion yma yn cael ei ddangos yn erbyn y gronfa.

Adnoddau a Dderbynnir

Mae'r holl adnoddau a dderbynnir ar gyfer cynhyrchu llyfrau a'r cylchgrawn yn cael eu dangos yn y datganiad o weithgareddau ariannol pan mae'r hawl cyfreithiol gan yr elusen i'r incwm a gellir adnabod y swm gyda sicrwydd rhesymol. Mae unrhyw grantiau cyfalaf yn cael eu hadnabod yn y flwyddyn y maent yn cael eu derbyn yn y datganiad o weithgareddau ariannol.

Grantiau

Mae grantiau a dderbynnir ar gyfer cynhyrchu llyfrau a'r cylchgrawn yn cael eu dangos yn y datganiad o weithgareddau ariannol yn y cyfnod y maent yn cael eu derbyn.

Adnoddau a dreuliwyd

Cyfrifir yr holl gostau ar raddfa croniad ac fe'u cyfrifir o dan benawdau sy'n cyfrannu'r holl gostau sy'n berthnasol i'r categori. Mae costau codi arian yn cynnwys treuliau ynglŷn â chwilio am gyfraniadau gwirfoddol yn unig, ac nid ydynt yn cynnwys costau gwybodaeth daenedig sy'n cefnogi'r gweithgareddau elusennol. Costau cynhaliaeth yw'r rhai hynny sy'n digwydd yn uniongyrchol i gadarnhau'r gwariant ar amcanion yr elusen. Costau gweinyddol yw'r rhai sydd ynglŷn â gweinyddiaeth yr elusen a'r angen i gydymffurfio ag anghenion cyfansoddiadol a statudol.

Treth

Ni wnaed darpariaeth treth gorfforaeth na threthiant a ohiriwyd gan fod yr elusen yn un gofrestredig ac felly yn cael eu heithrio ar ei weithgareddau elusennol.

Offerynnau ariannol

Mae ased ariannol neu rwymedigaeth ariannol yn cael ei gydnabod pan fod hawl gan yr elusen i ddarpariaethau cytundebol yr offeryn. Hawliwyd offerynnau ariannol sylfaenol am bris y trafodyn. Ond os yw'r trefniad yn drafodyn ariannu, rhaid cydnabod gwerth presennol taliadau dyfodol yr offeryn ariannol wedi disgowntio ar gyfradd y farchnad. Ar ddiwedd pob blwyddyn, cynhaliwyd adolygiad o amhariad yn yr asedau ariannol. Os oes tystiolaeth wrthrychol o amhariad, rhaid cydnabod y golled ar unwaith yn y cyfrif incwm a cholledion. Os oes gwrthdroad o amhariad, rhaid cydnabod y gwrthdroad yn y datganiad o weithgareddau ariannol ar unwaith. Ni cheir cynyddu gwerth yr ased ariannol i ffigwr fwy na'r ffigwr gwreiddiol cyn yr amhariad.

3. RHODDION A CHYMYNRODDION

	2023 Anghyfyngedig	**2023 Cyfanswm**	2022 Anghyfyngedig	2022 Cyfanswm
	£	**£**	£	£
Grantiau	83,040	**83,040**	80,447	**80,447**
Tanysgrifiadau	12,532	**12,532**	21,541	**21,541**
Rhoddion	-	**-**	-	**-**
Lwfans Cyflogaeth	2,212	**2,212**	3,339	**3,339**
	97,784	**97,784**	105,327	**105,327**

	2023	2022
Cyngor Llyfrau Cymru	**£**	£
Grant Cylchgrawn am y flwyddyn	**20,000**	20,000
Grant Llyfrau am y flwyddyn	**27,000**	27,000
Grant swydd am y flwyddyn	**15,180**	15,180
Grant awduron am y flwyddyn	**18,840**	14,853
Grantiau eraill am y flwyddyn	**-**	1,300
Grant marchnata	**2,020**	2,114
	83,040	80,447

4. INCWM GWEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	2023 Anghyfyngedig	**2023 Cyfanswm**	2022 Anghyfyngedig	2022 Cyfanswm
	£	**£**	£	£
Gwerthiant llyfrau a chylchgronau	**26,018**	**26,018**	23,183	23,183
Hysbysebu	**25**	**25**	215	215
Gŵyl Gerallt	**826**	**826**	641	641
Gwyl Canol Dre	**150**	**150**	-	-
Eisteddfod	**2,314**	**2,314**	-	-
Incwm arall	**486**	**486**	453	453
	29,819	**29,819**	24,492	24,492

5. INCWM BUDDSODDIAD

	2023 Anghyfyngedig	**2023 Cyfanswm**	2022 Anghyfyngedig	2022 Cyfanswm
	£	**£**	£	£
Llog a dderbyniwyd	**106**	**106**	5	5
Gwobr teyrngarwch banc	**18**	**18**	7	7
	124	**124**	12	12

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

6. GWARIANT AR WEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	2023 Anghyfyngedig	2023 Cyfyngedig	**2023 Cyfanswm**
	£	£	**£**
Cynhyrchu cylchgrawn	33,027	-	**33,027**
Cynhyrchu llyfrau	78,655	-	**78,655**
Gwariant elusennol eraill	6,991	75	**7,066**
Gweinyddiaeth a rheolaeth	12,030	-	**12,030**
	130,703	75	**130,778**

	2022 Anghyfyngedig	2022 Cyfyngedig	2022 Cyfanswm
	£	£	£
Cynhyrchu cylchgrawn	30,101	-	30,101
Cynhyrchu llyfrau	92,801	-	92,801
Gwariant elusennol eraill	2,050	-	2,050
Gweinyddiaeth a rheolaeth	13,363	-	13,363
	138,315	-	138,315

7. COSTAU CYNHYRCHU'R CYLCHGRAWN

	2023	2022
	£	£
Golygyddion Llawrydd	**8,990**	8,960
Cynhyrchu a dosbarthu Barddas	**14,353**	12,140
Cyfranwyr Barddas	**3,771**	4,210
Elfen o gyflog a phensiwn	**5,793**	4,701
Gwobrau	**120**	90
	33,027	30,101

8. COSTAU CYNHYRCHU LLYFRAU

	2023	2022
	£	£
Stoc ar 1 Ebrill 2022	**14,744**	11,765
Cynhyrchu llyfrau yn y cyfnod	**40,771**	43,305
Stoc ar 31 Mawrth 2023	**(26,804)**	(14,744)
	28,711	40,326
Cyflog golygydd a chyfran o gyflogau gweinyddwr	**24,808**	37,267
Golygydd Llawrydd	**3,304**	500
Breindal i gyfranwyr ac awduron	**6,797**	5,627
Awduron Cynllun A a B a cyfranwyr eraill	**10,775**	7,130
Lansio	**2,134**	946
Hysbysebu, cyhoeddusrwydd a gwobrau	**2,126**	1,005
	78,655	92,801

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

9. GWARIANT ELUSENNOL ARALL

	2023	2022
	£	£
Eisteddfod Genedlaethol	**4,320**	-
Nawdd Llenyddiaeth Cymru (Cronfa Gerallt)	**150**	-
Gwyl Canol Dre	**150**	
Gŵyl Gerallt	**1,220**	2,050
Cyhoeddi Podlediad	**300**	-
Nwyddau – bagiau, mygiau	**263**	-
Dylunio	**588**	
Tlws Pat Neill	**75**	-
	7,066	2,050

10. GWEINYDDU A RHEOLAETH

	2023	2022
	£	£
Elfen o gyflogau	**5,793**	4,701
Cyfrifo	**1,299**	1,133
Cadw Llyfrau	**612**	-
Post a chostau swyddfa	**495**	897
Teithio a chynhaliaeth	**767**	465
Rhent a storio	**624**	624
Yswiriant	**1,428**	-
Dyledwyr drwg	**(1,450)**	4,375
Costau banc	**235**	126
Manion	**290**	240
Aelodaeth	**-**	10
Hysbysebu	**1,771**	300
Costau Zoom a chyfrifiadur	**166**	492
	12,030	13,363

11. GWARIANT ELUSENNOL YN ÔL GWEITHGAREDDAU

	Gweithgareddau Uniongyrchol	Costau cefnogi	**Cyfanswm 2023**	Cyfanswm 2022
	£	£	**£**	£
Cynhyrchu llyfrau	78,655	9,336	**87,991**	98,934
Cynhyrchu cylchgrawn	33,027	3,028	**36,055**	32,091
Gwariant elusennol arall	7,066	206	**7,272**	2,185
Llywodraethu	-	(540)	**(540)**	5,105
	118,748	12,030	**130,778**	138,315

12. DADANSODDIAD O GOSTAU CEFNOGI

	Cynhyrchu llyfrau	Cynhyrchu cylchgrawn	Gwariant Elusennol Arall	**Cyfanswm 2023**	Cyfanswm 2022
	£	£	£	**£**	£
Costau staff	5,028	2,123	413	**7,564**	5,001
Costau swyddfa gyffredinol	3,328	1,405	273	**5,006**	3,257
Costau llywodraethu	605	(1,195)	50	**(540)**	5,105
	8,961	2,333	736	**12,030**	13,363

13. ADNODDAU A DDERBYNIWYD / DREULIWYD NET

	2023	2022
	£	£
Y mae wedi ei ddatgan ar ôl tynnu: -		
Dibrisiant	**-**	-

14. FFIOEDD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL

	2023	2022
	£	£
Adroddiad ar y cyfrifon	**910**	730
Gwasanaethau cyflogau	**389**	403
	1,299	1,133

15. CYFLOGAU

	2023	2022
	£	£
Cyflogau	**32,446**	41,335
Nawdd cymdeithasol	**2,350**	3,339
Pensiwn Cyflogwr	**1,598**	1,995
	36,394	46,669

Ni enillodd unrhyw weithiwr £60,000 neu fwy (2022 – dim).
Cyfartaledd nifer y gweithwyr am y flwyddyn oedd 2 (2022 – 2).

Mae costau cyflog am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022 yn cynnwys ôl-daliad am addasiad gradd cyflog yn seiliedig ar y cyfnod 1 Ebrill 2018 hyd at 31 Mawrth 2021 o £3,777.

16. Asedau parhaol cyffyrddadwy

	Offer swyddfa
Cost	£
Ar y 1af o Ebrill 2022 a 31 o Fawrth 2023	5,082
Dibrisiant	
Ar y 1af o Ebrill 2022	5,082
Dibrisiant	-
Ar y 31 o Fawrth 2023	5,082
Gwir werth llyfr ar y 31 o Fawrth 2023	**-**
Gwir werth llyfr ar y 31 o Fawrth 2022	-

17. STOC

	2023	2022
	£	£
Llyfrau	**26,804**	14,744

18. DYLEDWYR

	2023	2022
	£	£
Dyledwyr gweithredol	**1,895**	8,139
Dyledwyr eraill	**-**	138
Rhagdaliadau	**1,908**	-
	3,803	8,277

19. CREDYDWYR

	2023	2022
Yn daladwy o fewn y flwyddyn	**£**	£
Credydwyr gweithredol	**16,614**	2,987
Credydwyr eraill a nawdd cymdeithasol	**638**	225
Croniadau ac incwm gohiriedig	**601**	7,012
	17,853	10,224

20. SYMUDIAD YN Y CRONFEYDD

	1 Ebrill 2022	Adnoddau Mewn	Adnoddau Allan	Trosglwyddo	31 Mawrth 2023
	£	£	£	£	£
Cronfeydd wedi'u cyfyngu					
Ewyllys Pat Neil	13,923	-	(75)	-	13,848
	13,923	-	(75)	-	13,848
Cronfeydd heb eu cyfyngu					
Cronfa Gyffredinol	67,673	127,727	(130,703)	-	64,697
	67,673	127,727	(130,703)	-	64,697
	81,596	127,727	(130,778)	-	78,545

21. Dadansoddiad o asedau net rhwng cronfeydd

	Asedau sefydlog cyffyrddadwy	**Asedau cyfredol net**	**Cyfanswm**
	£	**£**	**£**
Cronfeydd heb eu cyfyngu	-	64,697	64,697
Cronfeydd wedi'u cyfyngu	-	13,848	13,848
Cyfanswm	**-**	**78,545**	**78,545**

22. Trafodion gyda Ymddiriedolwyr neu bersonau cysylltiedig neu debyg

Mae'r Ymddiriedolwyr yn rhoi o'u hamser yn gwbl wirfoddol i gyfarfod, rheoli a chynnal gweithgaredd y Gymdeithas, heb unrhyw dâl neu gydnabyddiaeth yn uniongyrchol nag yn anuniongyrchol o gronfa'r elusen am wneud hynny.

Yr unig eithriad yw cydnabyddiaeth ar ffurf ffi yn ymwneud â gwaith llenyddol creadigol y Gymdeithas. Lle rhoir cydnabyddiaeth i Ymddiriedolwyr am hynny, mae'n bolisi datgan yr hyn â gânt yn agored, a cheir dadansoddiad isod, felly, o'r taliadau i Ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn adrodd. Lle telir i Ymddiriedolwyr am waith creadigol, gwneir hynny ar yr un telerau yn union â chyfranwyr eraill nad ydynt yn Ymddiriedolwyr, yn ddieithriad.

1. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol drwy gytundeb safonol y Gymdeithas ag awduron cyfrolau:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm
			£
Sgrifen Cyf (Cwmni personol Mererid Hopwood)	Cynghanedd i blant	Addasu ar gyfer argraffiad newydd	500
Elinor Wyn Reynolds	Anwyddoldeb	Awdur	750

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

2. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol drwy gytundeb safonol y Gymdeithas â chomisiynwyr a golygyddion cyfrolau:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Laura Wyn Karadog (cysylltiedig gydag Aneurin Karadog)	Gwyl Canol Dre	Trafodaeth Rhuddin	75
Elinor Wyn Reynolds	Amrywiol	Ffi golygydd	2,000

3. Yn achos 1 a 2 uchod, yn unol â'r arfer cytundebol, derbyniodd yr awduron / comisiynwyr / golygyddion 12 o argraffiad cyntaf eu cyfrol am ddim.

4. Yn unol â'r arfer ers sefydlu'r Gymdeithas, derbyniodd aelodau'r Pwyllgor Gwaith yn ystod y flwyddyn adrodd gopi am ddim o bob cyfrol a gyhoeddwyd tra oeddent yn aelod o'r Pwyllgor hwnnw.

5. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol drwy drefniant golygyddol am eu cyfraniadau creadigol i'r cylchgrawn Barddas neu i gyfrolau (yn cynnwys breindal):

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Rhys Dafis	*Barddas*	Cyfrannu cerdd	40
Rhys Dafis	Amrywiol	Breindal	320
Mari George	*Barddas*	Englyn	40
Mari George	Gerddi am Gariad	Cyfrannu cerdd	90
Mari George	Amrywiol	Breindal	101
Sgrifen Cyf	*Barddas*	Englyn	70
Mererid Hopwood	Amrywiol	Breindal	322
Gruffudd Antur	*Barddas*	Englyn	50
Tudur Dylan Jones	Amrywiol	Breindal	337
Laura Wyn Karadog	Amrywiol	Breindal	583
Elinor Wyn Reynolds	*Barddas*	Cyfrannu cerdd	70
Jo Heyde	*Barddas*	Cyfrannu cerdd	20

6. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol am waith arbenigol yn trefnu digwyddiadau hyrwyddol:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Mererid Hopwood	Gwyl Canol Dre	Cynnal sesiwn	75
Hanna Hopwood (cysylltiedig gyda Mererid Hopwood)	Amrywiol	Creu fideo x 3	480
Hanna Hopwood	Amrywiol	Creu fideo x 3	480
Hanna Hopwood	Amrywiol	Creu fideo x 3	480
Tudur Dylan Jones	Gwyl Gerallt	Meuryn Ymryson	100
Gruffudd Antur	Gwyl Gerallt	Ymryson	40
Gruffudd Antur	Llyfr bach y Ty Bach	Llywyddu lansiad	100
Elinor Wyn Reynolds	Tosturi	Lansio	200
Elinor Wyn Reynolds	Anwyddoldeb	Gwyl Gerallt	90